



ผลการพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาไทย ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยใช้กิจกรรมการเล่านิทาน

Results of Development on Listening and Speaking Thai Skills of
Kindergarten 2 Students by Using Storytelling Activities.

นันทพร สีสถาน¹

ศรียกัญญ์สสรณ์ รังษีบรรณกุล²

บทคัดย่อ

การศึกษาในระดับปฐมวัยเป็นรากฐานของการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น นักเรียนจะต้องได้รับการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ตามความมุ่งหมายของหลักสูตร การใช้กิจกรรมเล่านิทานนั้น เป็นกิจกรรมที่ช่วยพัฒนานักเรียนได้อย่างกว้างหลายด้าน กิจกรรมเล่านิทาน ยังสามารถใช้พัฒนาทักษะทางด้านภาษา ทักษะการฟัง และทักษะการพูดภาษาไทย ได้เป็นอย่างดี การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายดังนี้ 1) เพื่อพัฒนาแผนการจัดประสบการณ์การเล่านิทาน ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อหาดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดประสบการณ์การเล่านิทาน ชั้นอนุบาลปีที่ 2 3) เพื่อเปรียบเทียบทักษะการฟังภาษาไทยของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์เล่านิทาน และ 4) เพื่อเปรียบเทียบทักษะการพูดภาษาไทยของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์เล่านิทาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนบ้านนางิ้ว จำนวน 19 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ 1) แผนการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาไทยโดยใช้กิจกรรมการเล่านิทาน จำนวน 10 แผน 2) แบบทดสอบทักษะการฟัง จำนวน 1 ฉบับ 3) แบบทดสอบทักษะการพูด จำนวน 1 ฉบับ 4) แบบสังเกตพฤติกรรมทางภาษา จำนวน 1 ฉบับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ สถิติพื้นฐาน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยใช้ t-test Dependent Samples ผลการวิจัยพบว่า แผนการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาไทย ด้วยกิจกรรมเล่านิทาน ระดับปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 90.86/88.52 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้ด้วยแผนการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาทักษะการฟังและการพูดด้วยกิจกรรมการเล่านิทาน ระดับปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีค่าเท่ากับ 0.8370 หรือคิดเป็นร้อยละ 83.70 นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีทักษะการฟังก่อนเรียนและหลังเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีทักษะการพูดก่อนเรียนและหลังเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

¹การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

²อาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คำสำคัญ: ทักษะการฟังภาษาไทย ทักษะการพูดภาษาไทย ทักษะภาษาไทย กิจกรรมการเล่นิทาน

Abstract

An education of early childhood is the base of higher education. Students must be developed; body, emotion social and intelligence by curriculum purposes. Using Storytelling is a widely improve students' activities. Storytelling can improve language skills; listening and speaking thai. The purposes of this research were: 1) To develop lesson plans to manage storytelling experience of kindergarten 2 efficiently by the cirterian of 80/80 2) To find out an effective index of storytelling management in kindergarten 2. 3) To compare listening Thai skills of kindergarten 2 students before and after storytelling experienced. 4) To compare speaking Thai skills of kindergarten 2 students before and after storytelling experienced. The sample group was 19 kindergarten 2 students in Ban Na Ngew School, the second semester of academic year 2010 by using Purposive Sampling Method. The instruments of the research were: 1) 10 Lesson plans to improve listening and speaking Thai skills 2) An accessment form of speaking Thai skills. 4) An accessment form of Thai Language behavior. The statistics used were percentage, mean, standard deviation, and t-test Dependent Samples for hypothesis testing. Finding of the research were as follow: The lesson plans to improve listening and speaking Thai Skills of kindergarten 2 were efficiency at 90.86/88.52. It was higher than the cirteria. The effective index of learning by using storytelling management to develop listening and speaking skills on early childhood students of kindergarten 2 was 0.8370 or 83.70 percents. Kindergarten 2 students had listening skills before and after activities statistically significant at .05 level. Kindergarten 2 students had speaking skills before and after activities statistically significant at .05 level too.

Keywords: Listening Thai Skills, Speaking Thai Skills, Thai Skills, Storytelling Activities

บทนำ

การจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของพัฒนาการทุกด้าน อย่างสมดุลและเต็มตามศักยภาพตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 โดยยึดหลักการในการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล พัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข (กรมวิชาการ, 2546: 5) การศึกษาในระดับปฐมวัยเป็นการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับแรกเพื่อวางรากฐานชีวิตของเด็กไทยให้เจริญเติบโต



อย่างสมบูรณ์ มีพัฒนาการสมวัยอย่างสมดุลทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา บนพื้นฐานความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยใช้กิจกรรมกระตุ้นและส่งเสริมพัฒนาการของสมองอย่างเต็มที่ รวมทั้งเตรียมเด็กให้พร้อมที่จะเรียนรู้ ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับที่สูงขึ้น อันจะนำไปสู่ความเป็นบุคคลที่มีคุณภาพของประเทศชาติต่อไป มุ่งเน้นการพัฒนาเด็กบนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติ และพัฒนาการของเด็กแต่ละบุคคล ภายใต้บริบททางวัฒนธรรม อารยธรรม และวิถีชีวิตทางสังคม ซึ่งมีลักษณะเฉพาะและแตกต่างกัน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550: 9)

ภาษาเป็นสิ่งสำคัญสำหรับชีวิตมนุษย์ เป็นเครื่องมือสำคัญของการคิดซึ่งจะนำไปสู่พัฒนาการทางเชาวปัญญาในขั้นสูง ก่อให้เกิดการเรียนรู้ เด็กใช้ภาษาสื่อสารแสดงความต้องการ ควบคุมพฤติกรรมของผู้อื่น แสดงความเป็นตัวตนของเด็ก ค้นหาข้อมูลจินตนาการ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ หากไม่มีภาษาการติดต่อสื่อสารย่อมเป็นไปด้วยความยากลำบาก ภาษาเป็นระบบที่มีความซับซ้อน ครูจึงควรทำความเข้าใจความหมายของภาษาให้กระจ่างชัดเพื่อปรับมุมมองของตนที่มีต่อภาษาให้ถูกต้องเพื่อพัฒนาการออกแบบการจัดประสบการณ์ส่งเสริมศักยภาพทางภาษาให้แก่เด็กปฐมวัยได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552: 1) กระบวนการเรียนรู้สำหรับเด็กนั้นจะพัฒนาตามลำดับจากการเลียนเสียงที่ได้ยินได้ฟัง ได้สัมผัส การลองผิดลองถูก แสดงท่าทางตามเสียงนั้นเมื่อได้รับการทดลองแล้วได้รับการตอบสนอง เด็กจะสะสมความจำและรับการใช้ภาษานั้นมาเป็นของตน การส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาที่ดี คือการเปิดโอกาสให้เด็กพูด สนทนา ได้ตอบ หัดฟัง ฟังอ่าน การได้เล่าเรื่องล้วนเป็นการสร้างความองงามในการเรียนรู้ภาษาให้กับเด็กทั้งสิ้น (กุลยา ตันติผลาชีวะ, 2551: 141-142) การส่งเสริมศักยภาพทางภาษาและการรู้หนังสือสำหรับเด็กปฐมวัยครูจำเป็นต้องศึกษาพัฒนาการทางภาษาของเด็กทั้งด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์ส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาที่เหมาะสม (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2552: 1) การศึกษาเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาทักษะทางการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย โดยการใช้นิทานเป็นสื่อสำหรับฝึกทักษะในการพัฒนาการฟังและการพูดออกเสียงของเด็กปฐมวัยนั้นเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่จะช่วยแก้ปัญหาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของเด็กปฐมวัยให้พูดและเล่าเรื่องจากภาพได้อย่างถูกต้องชัดเจน รวมถึงการเรียนรู้ด้านต่างๆ อีกด้วย เช่น เรื่องของรูปทรง ตัวเลข และสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัวเด็ก (จุรี พรหมวาทย์, 2547: 4)

นิทานเป็นสื่อการสอนที่สำคัญสำหรับเด็กปฐมวัยเพราะการเล่านิทานเป็นวิธีการให้ความรู้วิธีหนึ่งที่เด็กให้ความสนใจ อยากรู้ อยากทำตามและมีแรงจูงใจที่จะเปิดรับพฤติกรรมที่ฟังปรารถนา นิทานสามารถทำให้เด็กคล้อยตามเนื้อหานิทานที่ครูเล่า การได้มีปฏิสัมพันธ์ทางภาษาจากการได้ฟัง ได้ตอบโต้ ซึ่งปัจจัยเหล่านี้จะช่วยให้เด็กพัฒนาภาษาได้อย่างดี (กุลยา ตันติผลาชีวะ, 2551: 219) กระบวนการเรียนรู้ที่นำนิทานเข้ามาเป็นสื่อเพื่อการเรียนรู้ในสาระวิชาต่างๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะทางภาษาด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน การนำข้อคิดในด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ที่ได้รับจากนิทานสู่การปฏิบัติ

ในชีวิตจริง ผู้เรียนมีความสุข สนุกกับการเรียนรู้ (สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ, 2545: 212) การที่ครูหรือผู้ใหญ่ได้ใกล้ชิดเด็กโดยการเล่านิทานหรือเล่าเรื่องราวต่างๆ จะเป็นเครื่องช่วยให้เข้าใจเด็กได้ดี ช่วยเสริมสร้างคุณลักษณะที่ดี ตอบสนองความต้องการทางธรรมชาติของเด็ก ช่วยชดเชยประสบการณ์ทางภาษาแก่เด็กในชนบทให้มีความเท่าเทียมกับเด็กในเมือง เสริมสร้างพัฒนาการทางภาษา ความคิดและจินตนาการแก่เด็ก สร้างทักษะฝึกให้เป็นนักฟังที่ดี (วาโร เห่งสวัสดิ์, 2544: 147-148)

การเล่านิทานเป็นเครื่องมือที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้แก่ผู้เรียน โดยเฉพาะเด็กปฐมวัย เป็นวัยที่ชอบฟังนิทานเป็นอย่างมาก เราสามารถนำเอาวิธีการเล่านิทานมาใช้เพื่อเกิดประโยชน์ ปลูกฝังให้เป็นเด็กช่างคิด ช่างถามและช่างสังเกต ขณะเล่านิทานให้ลูกฟังลูกอาจจะไม่เข้าใจข้อความบางตอน หรือศัพท์บางคำ ลูกก็อาจจะถามหรือให้เล่าซ้ำ พฤติกรรมเช่นนี้จะทำเด็กเป็นคนทีกล้าถาม กล้าแสดงออก ทำให้เด็กเข้าใจสิ่งต่างๆ รอบตัวมากขึ้นไป ฝึกหัดทักษะทางภาษา เช่น การฟัง การพูด การอ่าน การเขียน เป็นการฝึกทักษะทางการอ่าน ช่วยให้เด็กรักการอ่านทำให้เด็กมีความฉลาดทางปัญญา และความฉลาดทางอารมณ์ (กรมวิซาคาร, 2543: 98, 143)

จากผลการประเมินพัฒนาการทางภาษาด้านการฟังและการพูด ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านนาจิว ปีการศึกษา 2552 พบว่า เด็กมีพัฒนาการโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับ 2 ซึ่งไม่เป็นที่น่าพอใจและไม่บรรลุเป้าหมายตามที่โรงเรียนกำหนด เด็กที่เข้ามาเรียนระดับชั้นอนุบาลมักมีปัญหาการใช้ภาษาโดยเฉพาะการพูดภาษาไทยกลาง เด็กยังออกเสียงยังไม่ค่อยถูกต้อง เพราะเด็กมักจะใช้ภาษาถิ่นในชีวิตประจำวันกับครอบครัวและคนในชุมชน จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัย จึงมีความสนใจที่จะหาแนวทางและวิธีการแก้ไขปัญหานี้ โดยมุ่งหวังให้เด็กปฐมวัยได้มีทักษะการพูดและออกเสียงภาษาไทยได้ถูกต้อง เพื่อเตรียมเด็กให้มีความพร้อมสำหรับการเรียนในระดับประถมศึกษา รวมทั้งใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมให้กับเด็กปฐมวัย สำหรับครู ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องศึกษาค้นคว้าต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแผนการจัดประสบการณ์การเล่านิทาน ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อหาดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดประสบการณ์การเล่านิทาน ชั้นอนุบาลปีที่ 2
3. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการฟังภาษาไทยของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์เล่านิทาน
4. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการพูดภาษาไทยของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์เล่านิทาน



สมมติฐานการวิจัย

1. นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดประสบการณ์ด้วยแผนการจัดประสบการณ์การเล่นิทาน มีทักษะการฟังภาษาไทยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
2. นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดประสบการณ์ด้วยแผนการจัดประสบการณ์การเล่นิทาน มีทักษะการพูดภาษาไทยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) โดยใช้แบบแผนการทดลองแบบ One Group Pre-test Post-test Design

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนขยายโอกาส ในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาที่ 19 อำเภอสังขมจังหวัดหนองคาย จำนวน 2 โรงเรียน คือ โรงเรียนบ้านนาจิว และโรงเรียนบ้านเทา-นาบอน มีห้องเรียนรวม 2 ห้อง และจำนวนนักเรียนรวมทั้งหมด 53 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนบ้านนาจิว จำนวน 19 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เนื่องจากเป็นนักเรียนที่อยู่ในช่วงอายุเดียวกัน มีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาใกล้เคียงกัน และเป็นนักเรียนที่อยู่ในความดูแลรับผิดชอบของผู้วิจัย

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 4 ชนิด ได้แก่

1. แผนการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาไทยโดยใช้กิจกรรมการเล่นิทาน จำนวน 10 แผน
2. แบบทดสอบทักษะการฟัง ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบทดสอบ จำนวน 1 ฉบับ
3. แบบทดสอบทักษะการพูด ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบทดสอบ จำนวน 1 ฉบับ
4. แบบสังเกตพฤติกรรมทางภาษา จำนวน 1 ฉบับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขออนุญาตจากคณะกรรมการจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อนำไปขออนุญาตดำเนินการทดลองกับโรงเรียนบ้านนาจิว อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดหนองคาย แล้วดำเนินการตามลำดับขั้นตอนของการขออนุญาตทำการทดลอง

2. นำแผนการจัดประสบการณ์ แบบทดสอบทักษะการฟัง แบบทดสอบทักษะการพูด และแบบสังเกตพฤติกรรมทางภาษา ไปทำการทดลองกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

3. นำแบบทดสอบทักษะการฟัง แบบทดสอบทักษะการพูด แบบสังเกตพฤติกรรมที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูล จัดเรียงเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. จัดเรียงแบบทดสอบทักษะการฟัง แบบทดสอบทักษะการพูด และแบบสังเกตพฤติกรรมตามลำดับวันของการเก็บข้อมูล

2. ตรวจสอบให้คะแนนแบบทดสอบทักษะการฟัง และแบบทดสอบทักษะการพูด

3. บันทึกผลการตอบแบบทดสอบและคะแนนลงในโปรแกรมคอมพิวเตอร์

4. วิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

4.1 วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.2 วิเคราะห์ประสิทธิภาพของแผนการจัดประสบการณ์ โดยใช้สูตร E_1/E_2 (เผชิญกิจระการ, 2544)

4.3 วิเคราะห์ค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดประสบการณ์ โดยใช้สูตรของ เผชิญกิจระการ (2546)

4.4 เปรียบเทียบทักษะการฟังและทักษะการพูดของนักเรียนก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้ t-test (Dependent Samples)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยผลการพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาไทยของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยใช้กิจกรรมการเล่านิทาน สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. แผนการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาไทย ด้วยกิจกรรมการเล่านิทาน ระดับปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 90.86/88.52 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

2. ดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้ด้วยแผนการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาทักษะการฟังและการพูดด้วยกิจกรรมการเล่านิทาน ระดับปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีค่าเท่ากับ 0.8370 หรือคิดเป็นร้อยละ 83.70



3. นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีทักษะการฟังก่อนเรียนและหลังเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1

4. นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีทักษะการพูดก่อนเรียนและหลังเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยสามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. แผนการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาไทย ด้วยกิจกรรมเล่นนิทาน ระดับปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 90.86/88.52 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด การพัฒนาทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัย ด้วยกิจกรรมการเล่นนิทาน ซึ่งเป็นกิจกรรมที่เด็กชื่นชอบ เด็กให้ความสนใจฟังนิทาน และมีการแสดงอารมณ์ร่วมตามเหตุการณ์ต่างๆ ในนิทานที่ครูเล่า เมื่อเด็กฟังนิทานเด็กจะเกิดความคิดตามนิทาน เด็กๆ สนใจฟังติดตามเรื่องราว และซักถามในเนื้อเรื่องหรือความเป็นไปของนิทาน สอดคล้องกับ สาวิตรี รุญเจริญ (2549: 29-30) ที่ได้กล่าวถึงคุณค่าของนิทานว่า การฟังนิทานช่วยปลูกฝังให้เป็นเด็กช่างคิด ช่างถามและช่างสังเกต ขณะเล่นนิทานหากเด็กไม่เข้าใจข้อความบางตอนหรือศัพท์บางคำเด็กก็อาจจะถามหรือให้เล่าซ้ำ พฤติกรรมเช่นนี้ จะทำให้เด็กเป็นคนที่ดีกล้าถาม กล้าแสดงออก ทำให้เด็กเข้าใจสิ่งต่างๆ รอบตัวมากขึ้นไป ทำให้เด็กมีความฉลาดทางปัญญา (IQ) และความฉลาดทางอารมณ์ (EQ)

กิจกรรมเล่นนิทานครั้งนี้มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะทางภาษา การพัฒนาทักษะการฟังและการพูด เมื่อเด็กได้ฟังนิทานจะนั่งนิ่งๆ และสนใจฟัง แสดงถึงการมีสมาธิและมีมารยาทในการฟัง ครูได้เสริมแรงด้วยการแสดงความชื่นชมเด็กที่มีมารยาทในการฟังให้เพื่อนๆ ได้ร่วมชื่นชม และเป็นตัวอย่างที่ดีในการฟัง เมื่อเด็กมีข้อสงสัย ให้ยกมือเพื่อขอซักถามซึ่งเด็กๆ ทุกคนปฏิบัติตามด้วยดี สอดคล้องกับ ฉวีวรรณ กินาวงศ์ (2526: 125) ซึ่งได้กล่าวถึงคุณค่าของนิทานว่า การฟังนิทานช่วยฝึกให้เด็กเป็นนักฟังที่ดี เข้าใจวิธีการปฏิบัติตัวขณะฟังนิทานได้ และสามารถเก็บใจความตามเรื่องราวที่ฟังคนอื่นเล่าได้ตามควรแก่วัยของเด็ก ในกิจกรรมการเล่นนิทาน ครูได้สอดแทรกคำศัพท์จากเนื้อเรื่องของนิทานที่เล่าเพื่อเสริมประสบการณ์ทางภาษาให้แก่เด็ก เด็กได้เรียนรู้คำศัพท์ใหม่ๆ จากนิทานทุกครั้ง ทำให้เรียนรู้คำและความหมายของคำ และสามารถเลือกใช้คำได้ถูกต้อง

จากการสังเกตพฤติกรรมทางภาษา ด้านทักษะการพูดพบว่า คำศัพท์ที่เด็กได้เรียนรู้เด็กนำไปใช้ในการเล่าเรื่องหรือตอบคำถามด้วย เด็กเชื่อมโยงความรู้และประสบการณ์การใช้ภาษา สามารถเข้าใจประโยคที่ครูสั่งให้ปฏิบัติและปฏิบัติได้ถูกต้อง นอกจากนี้ เด็กยังสามารถฟังเรื่องราว และจับใจความสำคัญของเรื่องได้ การฝึกให้เด็กได้ฟัง คิด และพูดเกี่ยวกับเรื่องราวที่ได้ฟัง ทำให้เด็กเกิดทักษะด้านการใช้ภาษา และเกิดความเชื่อมโยงทักษะการใช้ภาษาดังกล่าว ดังที่ สาวิตรี รุญเจริญ (2549: 29-30) กล่าวว่า เมื่อฟังนิทานเด็กจะเกิดการเรียนรู้ภาษาได้เร็ว การเล่นนิทานเปรียบเหมือนเป็นการสอนภาษาไทยไปในตัว เด็กจะได้ยิน ได้ฟังถึงรูปประโยคการใช้ภาษาไทย พร้อมกับเกิดความสนุกสนาน เมื่อเด็กได้ฟังนิทานเด็กสามารถจับประเด็นและ

วิเคราะห์ได้แก่ ในบางครั้งการเล่านิทานเรื่องซ้ำๆ ให้เด็กฟังความจริงไม่ใช่เรื่องน่าเบื่อสำหรับเด็ก พอฟังหลายๆ ครั้ง เด็กก็จะจำได้ทั้งเรื่อง เด็กมองภาพรวมของเรื่องทั้งหมดออก ทำให้เด็กรู้จัก จับประเด็น กลายเป็นคนที่จับประเด็นได้เก่ง ย่อความเก่ง มองสรรพสิ่งเป็นระบบ ตีประเด็นแตก เข้าใจเรื่องราวต่างๆ ได้เร็วขึ้น การใช้แผนการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาไทย ด้วยกิจกรรมเล่านิทานครั้งนี้ ทำให้เด็กฝึกทักษะทางภาษา จนสามารถปฏิบัติ การทดสอบและแสดงพฤติกรรมได้ตามกระบวนการวัดและประเมินผล ผลของประสิทธิภาพ ด้านกระบวนการและด้านผลลัพธ์ จึงสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ โดยมีค่า $90.86/88.52$ สอดคล้องกับการศึกษาของ ดวงสมร ศรีใสคำ (2552: 69-71) ได้ศึกษาผลของกิจกรรม การเล่านิทานที่บ้านที่มีต่อพัฒนาการทางภาษาด้านการพูดของนักเรียนอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานที่บ้านที่มีต่อพัฒนาการทางภาษาด้านการพูด ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ $82.77/88.33$ และสอดคล้องกับการศึกษาของ วิภาวรรณ ยาประดิษฐ์ (2549: 125-135) ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นอนุบาล 1 โดยใช้กิจกรรมการเล่านิทานและกิจกรรมการศึกษานอกห้องเรียน ผลการศึกษาพบว่า แผนการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมการเล่านิทาน มีค่าดัชนีประสิทธิภาพเท่ากับ $95.63/92.29$ ซึ่งจากผลการวิจัยและงานวิจัยที่นำมาอภิปรายผลในครั้งนี้ สรุปได้ว่ากิจกรรมการเล่านิทาน เพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษา การฟัง และการพูด เป็นแผนการจัดประสบการณ์ ที่มีประสิทธิภาพ

2. ดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้ด้วยแผนการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาทักษะการฟัง และการพูดด้วยกิจกรรมการเล่านิทาน ระดับปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีค่าเท่ากับ 0.8370 หรือคิดเป็นร้อยละ 83.70 ค่าดัชนีประสิทธิผลนี้ แสดงให้เห็นพัฒนาการของเด็กนักเรียน ที่เกิดขึ้นจากการจัดประสบการณ์ด้วยแผนการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาไทยโดยใช้กิจกรรมการเล่านิทาน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีคะแนนจากการทำแบบทดสอบทักษะการฟังและการพูดเพิ่มขึ้นหลังจากที่ได้รับการจัดประสบการณ์ด้วยแผนการจัดประสบการณ์ดังกล่าว โดยมีการเพิ่มขึ้นของคะแนน ถึงร้อยละ 83.70 จากก่อนการจัดประสบการณ์ เมื่อเด็กได้เรียนรู้โดยการฟังนิทาน เด็กเกิดการพัฒนาก้าวการใช้ภาษา ทั้งด้านการฟัง และการพูด สอดคล้องกับ วราภรณ์ รักวิจัย (2535: 83) ที่ได้กล่าวถึงคุณค่าและความสำคัญของนิทานว่านิทานเป็นสื่อที่มีประสิทธิภาพสำหรับการสร้างการเรียนรู้ให้กับเด็กปฐมวัย ไม่มีเด็กคนใดไม่ชอบนิทาน นิทานสามารถสร้างจินตนาการ ความฝัน ความคิด ความเข้าใจ และการรับรู้ให้กับเด็ก ได้ผลการพัฒนาการเรียนรู้จนมีค่าดัชนีประสิทธิผลสูงถึง 0.8370 แสดงให้เห็นว่า กิจกรรมการเล่านิทานทำให้นักเรียนเรียนรู้ทักษะการฟังและการพูดจนมีคะแนนการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์สูงขึ้นสอดคล้องกับ ดวงสมร ศรีใสคำ (2552: 69-71) ได้ศึกษาผลของกิจกรรมการเล่านิทานที่บ้านที่มีต่อพัฒนาการทางภาษาด้านการพูดของนักเรียนอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ผลการศึกษาพบว่า ดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานที่บ้านที่มีต่อพัฒนาการทางภาษา



ด้านการพูด มีค่าเท่ากับ 0.7558 และสอดคล้องกับการศึกษาของ วิภาวรรณ ยาประดิษฐ์ (2549: 125-135) ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นอนุบาล 1 โดยใช้กิจกรรมการเล่านิทานและกิจกรรมการศึกษาในห้องเรียน ผลการศึกษาพบว่า แผนการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมการเล่านิทาน มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.8609

3. นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีทักษะการฟังก่อนเรียนและหลังเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นเพราะการใช้กิจกรรมการเล่านิทานและการฝึกฝนให้เด็กรู้จักฟัง มีสมาธิในการฟังอย่างมีมารยาท เด็กเรียนรู้การฟังทั้งเป็นคำ เป็นประโยค และการจับใจความสำคัญของเรื่องที่ฟัง ทำให้เกิดการพัฒนาทักษะการฟังขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของ นงลักษณ์ กันปัญญา (2549: 79-83) ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาในการสื่อสารของเด็กปฐมวัยโดยใช้หนังสือภาพประกอบการเล่าเรื่อง หน่วยเที่ยวสวนสะออน โดยมีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาในการสื่อสารของเด็กปฐมวัยโดยใช้หนังสือภาพประกอบการเล่าเรื่อง หน่วยเที่ยวสวนสะออน ผลการศึกษาพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์มีความสามารถด้านการฟังสูงขึ้น

4. นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีทักษะการพูดก่อนเรียนและหลังเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเป็นเพราะการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมการเล่านิทานมีการสอดแทรกคำถามกระตุ้นให้เด็กสนทนาและตอบคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง ให้เด็กพูดแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่ฟัง และให้เด็กได้เล่าเรื่องที่ได้ฟัง โดยใช้ภาษาของตนเอง ทำให้เด็กได้ฝึกฝนทักษะการพูด จนเกิดการพัฒนาทักษะการพูดสูงขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของพิชญาดา ธาตุอินจันทร์ (2551: 43-46) ได้ศึกษาการใช้นิทานภาพพัฒนาทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย ผลการศึกษาพบว่า การใช้นิทานภาพทำให้นักเรียนมีทักษะการฟังและการพูดอยู่ในระดับดีมาก

ข้อเสนอแนะ

1. การเล่านิทาน ควรเลือกใช้นิทานที่มีภาพประกอบ เพราะเด็กจะให้ความสนใจและชื่นชอบภาพประกอบนิทาน เด็กจะมีโอกาสได้ฝึกทักษะความช่างสังเกต และฝึกการซักถามเมื่อเห็นภาพประกอบนิทาน และเมื่อฟังเนื้อเรื่องของนิทาน ซึ่งจะทำให้เกิดการพัฒนาได้หลากหลายขึ้น
2. การเล่านิทาน ครูควรใช้น้ำเสียงที่แตกต่างกัน เพื่อให้เด็กสนใจและเกิดการรับรู้อารมณ์ของเหตุการณ์ต่างๆ ในนิทาน จะทำให้การฟังนิทานมีรรถรสมากขึ้น
3. การสังเกตพฤติกรรมของเด็กในขณะทำกิจกรรม ควรมีผู้ช่วยบันทึกหรือประเมินพฤติกรรมทางภาษา เพื่อช่วยลดภาระของครูในการดำเนินกิจกรรมเล่านิทานได้

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2543). **แนวทางการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัย**. กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.
- กรมวิชาการ. (2546). **หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546**. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2551). **การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย**. กรุงเทพฯ: เบรน-เบส บุ๊คส์.
- จูไร พรหมวาทย์. (2547). **การสร้างหนังสือภาพสำหรับฝึกทักษะการอ่านออกเสียงของนักเรียนระดับปฐมวัย**. การค้นคว้า แบบอิสระ กศ.ม. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ฉวีวรรณ กินาวงศ์. (2526). **การศึกษาเด็ก**. ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- ดวงสมร ศรีใสคำ. (2552). **ผลของกิจกรรมการเล่นิทานพื้นบ้านที่มีต่อพัฒนาการทางภาษาด้านการพูดของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม**. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นงลักษณ์ กันปัญญา. (2549). **การพัฒนาทักษะการใช้ภาษาในการสื่อสารของเด็กปฐมวัยโดยใช้หนังสือภาพประกอบการเล่าเรื่อง หน่วยเที่ยวสวนสะออน**. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เผชิญ กิระการ. (2544). "การวิเคราะห์ประสิทธิภาพสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (E_1/E_2)," **การวัดผลการศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคาม**. 7(2): 44-51; กรกฎาคม.
- _____. (2546). **ดัชนีประสิทธิผล**. มหาสารคาม: ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พิชญาดา ธาดูอินจันทร์. (2551). **การใช้นิทานภาพพัฒนาทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย**. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วรภรณ์ รักรวิชัย. (2535). **การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย**. กรุงเทพฯ: แสงศิลป์การพิมพ์.
- วาโร เฟิงสวัสดิ์. (2544). **การวิจัยทางการศึกษาปฐมวัย**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วิภาวรรณ ยาประดิษฐ์. (2549). **การพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นอนุบาล 1 โดยใช้กิจกรรมการเล่นิทานและกิจกรรมการศึกษานอกห้องเรียน**. กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สชาติรี รุญเจริญ. (2549). **นิทานทำให้เด็กฉลาด**. **วารสารศูนย์บริการวิชาการมหาวิทยาลัยขอนแก่น**. 14(2): 29-32; เมษายน-มิถุนายน.



- สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. (2545). **การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิด**.
กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). **แนวทางการนำมาตรฐานการศึกษา
ปฐมวัยสู่การปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). **การส่งเสริมศักยภาพทางภาษาและ
การรู้หนังสือสำหรับเด็กปฐมวัย**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร
แห่งประเทศไทย.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2552). **การอนุรักษ์หนังสือ**. กรุงเทพฯ: กลุ่มพัฒนา
และส่งเสริมวิทยบริการ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.